

Meninger sammenarbejdede end ved ganske simpelt at tage fat paa Sagen paa een Gang ved alle Universiteterne i Sverrig, Norge og her. Det er saa meget vigtigere ikke at opsætte Sagen for længe, som man, hvis jeg ikke tager feil, i Sverrig staar i Begreb med at omordne Examensvæsenet omtrent paa samme Maade, som det er slet hos os. Hvis man gjør dette i Sverrig, uden at man nærmer sig hinanden saaledes, at man anerkjender hinandens Prøver ved Universiteterne og maaſte stiller noget Examina, gjør nogle til særegne Statsexaminer, kort sagt, hvis man der indlader sig paa særskilte Reforme, saa vil aabenbart Tanken blive skudt meget langt ud; thi man kan fornuftigvis ikke vente, at Sverrig i Nar vil gjøre Forandringer i sit Examensvæsen for at gjøre det om til næste Nar. Skal man tage fat paa Sagen, er det af Vigtighed, at det ikke varer for længe derved. Det er kun denne ærbødige Hensigt, jeg vil tillade mig at gjøre til dem, der kunne udøve særlig Indflydelse paa, at Tanken maa blive ført ud i Livet.

Th. Nielsen: Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Mjær) knyttede ikke alene sin Indsigelse til Nr. 89 i Betænkningen, men ogsaa til Endringsforslaget under Nr. 46 og det tilsvarende paa Kommunitetets Budget, idet han havde den Opfattelse, at dersom Flertallets Bei blev fulgt, vilde deraf følge, at Universitetet blev oppiist. Han hævdede nu meget stærkt og strengt, at de Midler, som vi aarligt gave til disse Anstalter, vare Noget, der ikke kom ud af Folkets Arbejde, og at man var for at paalægge Folket Skat til Fordel for dem. Man skulde ved at høre ham næsten tro, at disse Midler vare Noget, der havde en aldeles privat Oprindelse. Dette er langt fra Tilfældet. Alle de Midler, Universitetet har, ere saa godt som Noget fremkomne ved Folkets Arbejde og ere saa godt som Noget Statsmidler. Det ærede Medlem kan umulig mene, at Bispetienden og Klostersgodset ere private. Bispetienden er i sin Tid ligesom paalagt af Statsmagten og følgerlig Statens Eiendom, og Klostersgodset er ogsaa tilbørlig kommet til Stede ved Tilflugt fra selve Staten, og naar det ingen Eier længer havde, idet det ophævedes, maatte det igjen falde tilbage til Staten. Jeg kan ikke se den Forskiel, der skulde være mellem Statsmidler og disse Midler. Det ærede Medlem vil jo se, at vi ingenlunde have været knappe; men uagtet disse høre til de separate Fønds, har Bevillingsmagten dog fuld Raadighed derover. Jeg mener slet ikke, at det, som det ærede Medlem omtalte desangaaende, har nogen Berettigelse, idet jeg hævder, at disse Midler ere Statsmidler saa godt som noget. Hvad skulde ogsaa, naar Alt kom til Alt, gjøre, at man med større Ret kunde paalægge Kommunitetet at anlægge Botanisk Have end Universitetet; thi det kan ikke

negtes, at det egentlig ligger nærmere for Universitetet end Kommunitetet at anlægge den. Kommunitetet er dog væsentlig oprettet for de Uformuende; det vil dog i mine Tanker være en meget underlig Ting at anlægge saadanne Anstalter netop for de Uformuendes Midler, og det er vistnok egentlig heller ikke det ærede Medlems Mening. Naar han desuden talte om, at der skete en saa stor Nedgang i Universitetets Formue, saa er dette jo væsentlig forarsaget netop ved Botanisk Have; men det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) har jo omtalt, at dette kun er en videre Omfatning, altsaa derved blive Universitetets Midler ingenlunde forringede. Naar det ærede Medlem omtalte Sorø Akademi i det Hele og de Indgreb, som Bevillingsmagten gjorde i denne Anstalts Forhold, forekommer det mig, at han gjorde Folkethinget nogen Uret. Han sagde saaledes, at der var taget 2 Millioner fra Sorø Akademi til Formaal, som laa udenfor det, og han nævnedes blandt disse de store Summer til Theatret. Ja, det er sandt, vi have taget store Summer til Theatret; men det er netop, fordi det ærede Medlems Meningsfæller have villet saa; han maa erindre, at det er, fordi man fra den Side har villet det, hvorimod netop den Side, hvortil jeg nærmest hører, stadig har sat sig imod at gjøre de dybe Greb f. Ex. til Theatret. Jeg synes derfor, at det ærede Medlem mindst af Alle skulde bebrejde os dette. Endelig udtalte det ærede Medlem, at det var underligt, at det netop var Demokratiet her tillands, som vilde have høje Skolepenge; thi naar man lagde Mærke til de unge Menneſker, som søgte Skolerne omkring i Byerne, vilde man finde, at det netop var mindre velſtaaende Folks Børn, som søgte Skolerne, men saa undrer det ærede Medlems Stilling mig meget, thi, er dette Tilfældet, maatte han jo med Flertallet være enig i at sprede de lavde Skoleks Midler til de Byer, som slet ingen Skoler have. Hvad skulle de da gjøre? De maa dog være meget uheldig stillede; der kunne uformuende Folks Børn ikke komme i Skole. Er det strengt at komme i Skole, hvor man har en Skole, maa det være umuligt at komme i Skole, hvor man ingen har. Endelig betonedes det ærede Medlem, med Hensyn til Skolepenge ved Seminarierne, at han ikke vilde være med til at forhøje dem, han var imod det allerede ifjor. Jeg skal bemærke, at jeg nogenlunde kan finde mig i den Forhøielse, som den ærede Minister har bestemt; jeg finder, at det efter Omstændighederne kan være nok. Men her kommer atter frem den befunderlige Silling, som det ærede Medlem indlader, naar han ikke vil give de private Seminarister Noget eller ikke vil være med at til at give dem Mere; ja, han var dog imod at forhøje Beløbet fra 600 Rd. til 1,000 Rd., thi det ærede Medlems Stilling maatte egentlig føre med sig, at han med rund